

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра публічного управління, адміністрування та
інформаційної діяльності

06-14-246М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних робіт та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Публічне управління територіальними громадами»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
освітньо-професійною програмою
«Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
денної і заочної форми навчання

Рекомендовано
Науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
протокол № 1
від 19.09. 2022 р.

Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Публічне управління територіальними громадами» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форми навчання [Електронне видання] / Тихончук Л. Х. – Рівне : НУВГП, 2022. – 23 с.

Укладач: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., доцент, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та інформаційної діяльності.

Схвалено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та інформаційної діяльності та групи забезпечення.

Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., доцент, в.о. завідувача кафедри публічного управління, адміністрування та інформаційної діяльності

Керівник ОП
к.е.н., доцент

Антонова С. Є.

© Л. Х.Тихончук, 2022
© НУВГП, 2022

ЗМІСТ

1.	Загальні положення вивчення навчальної дисципліни...	4
2.	Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни.....	5
3.	Тематика практичних робіт та самостійної роботи.....	8
4.	Практичне заняття № 1.....	8
5.	Практичне заняття № 2.....	8
6.	Практичне заняття № 3.....	9
7.	Практичне заняття № 4.....	9
8.	Практичне заняття № 5.....	10
9.	Практичне заняття № 6.....	11
10.	Практичне заняття №7.....	12
11.	Теми рефератів та індивідуальних завдань.....	13
12.	Тестова програма(підготовка).....	15
13.	Оцінювання знань студентів.....	20
14.	Список рекомендованої літератури.....	20

Загальні положення вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Публічне управління територіальними громадами» призначена для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форми навчання та є однією з професійно орієнтованих дисциплін, що дозволяє набуті компетентності з публічного управління територіальними громадами. Даний курс акцентує увагу на особливостях публічного управління територіальними громадами. Ціль вивчення дисципліни – полягає в здобутті знань стосовно особливостей управління територіальною громадою, організації діяльності територіальних громад в умовах децентралізації та воєнного стану. Метою викладання дисципліни є набуття студентами теоретичних навичок щодо засад діяльності територіальних громад та вміння самостійно готувати, розробляти документи на місцевому та організаційному рівнях, приймати обґрунтовані управлінські рішення в т.ч. в період воєнного стану.

Після вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

отримати компетентності:

В процесі вивчення дисципліни майбутні здобувачі вищої освіти набудуть

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- Здатність працювати в команді;

- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

- Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;

- Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати;

- Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування;

- Здатність розробляти та реалізовувати заходи щодо впровадження оптимальних форм і методів діяльності органів публічного адміністрування, враховуючи механізми розвитку громадянського суспільства;

- Здатність досліджувати та розв'язувати складні проблеми управлінської діяльності, використовувати та впроваджувати нові підходи до публічного управління з метою підвищення його ефективності в різних сферах, секторах;

- Здатність розробляти, узагальнювати, аналізувати економічні, фінансові й бюджетні показники стану та розвитку територій (держави, регіону, міста, села, територіальних громад, тощо) та формувати пропозиції щодо їх покращання;

- Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними;

- Здатність застосовувати проектно-орієнтований підхід до управління, управління ризиками, гнучкість у прийнятті рішень.

мати результати навчання:

- Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

- Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

- Знати та застосовувати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

- Вміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

- Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

- Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
- Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.
- Доводити необхідність вирішення актуальних питань щодо організації і діяльності органів публічної (державної та публічно-самоврядної) влади, взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства, здійснення правоохоронної та правозахисної діяльності, з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних інтересів.

2. Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни

Самостійна робота здобувача є одним із важливих засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи при вивченні дисципліни «Публічне управління територіальними громадами» визначається навчальною програмою дисципліни, завданнями та вказівками викладача, даними методичними вказівками. Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача. Питання, що виникають у здобувачів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно графіку, затвердженого кафедрою державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

Таблиця 1

Перелік питань для підготовки есе, презентацій, наукових досліджень, тез конференцій, статей

№ з/п	Назва теми
1	<i>Місьцеве самоврядування в період воєнного стану. Територіальна оборона в громадах.</i>
2	<i>Місьцеві вибори.</i>
3	<i>Моделі місцевого самоврядування</i>

4	<i>Види територіальних громад, їх утворення та реорганізація. Малі, великі громади.</i>
5	<i>Досвід забезпечення розподілу компетенції між місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування держав-членів Європейського Союзу. Громади на шляху до вступу в ЄС.</i>
6	<i>Механізми взаємодії державних і муніципальних органів.</i>
7	<i>Грантові механізми фінансування проектів соціально-економічного розвитку територіальних громад.</i>
8	<i>Соціальні ресурси територіальної громади. Внутрішньопереміщені особи.</i>
9	<i>Франдрейзери.</i>
10	<i>Управління комунальною власністю.</i>
11	<i>Адміністративні послуги територіальних громад. Адміністративні послуги в воєнний час.</i>
12	<i>Агломерації і мегаполіси - особливості управління найбільшими системами розселення.</i>
13	<i>Особливості організації управління містами. Міські райони як підрозділи міської адміністрації</i>
14	<i>Технології сталого розвитку міста. Історія розвитку концепції сталого розвитку в Україні.</i>
15	<i>Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку. SWOT-аналіз та його застосування. Роль pestle аналізу. Стратегічне планування розвитку громади.</i>
16	<i>Консультативно-дорадчі органи влади.</i>
17	<i>Муніципальна співпраця громад на державному та міждержавному рівнях. Особливості співпраці в воєнний час.</i>
18	<i>Органи самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування.</i>

3. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1

Основи міжнародної публічної діяльності.

Практичне заняття № 1

Тема: Розвиток місцевого самоврядування в Україні. 2022 - воєнна та повоєнна політика функціонування територіальних громад. Законодавчі основи і реальна практика створення. Місцеві громади як основи місцевого самоврядування. Моделі місцевого самоврядування. Представницькі органи в ТГ. Види повноважень власних та делегованих. Проблеми у реалізації даних повноважень.

Мета: Ознайомити здобувачів із порядком формування, об'єднання територіальних громад, реформами в даній сфері, нормативною та законодавчою базою, функціонуванням громад в воєнний час.

Інститутом старостату. Органами самоорганізації населення.

Норма часу (за навчальною програмою): 3 год./з : 0.5 год.

Питання для обговорення:

- 1. Законодавчі основи і реальна практика створення Органи місцевого самоврядування. Децентралізація та реформування.*
- 2. Міністерство розвитку громад та територій: місія, функції, пріоритети, сфера відповідальності.*
- 3. Моделі місцевого самоврядування. Функції та повноваження територіальних громад.*
- 4. Представницькі органи в ТГ . Посадові особи. Старости. Органи самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування*
- 5. Стратегічне бачення розвитку ОТГ. Місцеві вибори. Моделі місцевого самоврядування.*
- 6. Територіальні громади в воєнний час. Нормативне регулювання. Робота з військовими адміністраціями. Територіальна оборона. Громади та ЗСУ.*
- 6. Види повноважень власних та делегованих. Проблеми у реалізації даних повноважень. Орган делегування повноважень.*
- 7. Досвід забезпечення розподілу компетенції між місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування*

держав-членів Європейського Союзу. Громади у підготовці до вступу в ЄС.

8. Платформа взаємодія.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

- 1. Територіальна громада як орган місцевого самоврядування.*
- 2. Види територіальних громад, їх утворення та реорганізація. Ліквідація районних рад.*
- 3. Розробка установчих та організаційних документів для ОТГ (реорганізація, об'єднання, ліквідація).*
- 4. SVOT аналіз економічного та культурного розвитку територіальних громад, визначення джерел інвестицій в регіон.*
- 5. Визначити необхідні аспекти міжнародної співпраці конкретної ТГ.*
- 6. Аналіз первинних даних по фінансовій, ресурсній, промисловій складовій ТГ.*
- 7. Особливості роботи громад на окупованих та звільнених територіях.*
- 8. Громади в воєнний час.*

Практичне заняття № 2

Тема: *Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Децентралізація. Місцеві вибори. Організація роботи територіальних громад. Волонтерський рух в громадах – організація, реалізація проектів.*

Мета: Вивчити правові та організаційні процеси децентралізації, створення територіальних громад, проведення місцевих виборів, зборів виборчих органів.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 3 год./ заочна: 1 год.*

Питання для обговорення:

- 1. Соціально-економічний і культурний розвиток у територіальних громадах, планування та облік.*
- 2. Управління комунальною власністю. Житлово-комунальне господарство, побутове, торговельне обслуговування, громадське харчування, транспорт і зв'язок. Будівництво.*
- 3. Зовнішньоекономічна діяльність. Оборонна робота.*

4. Питання адміністративно-територіального устрою.
5. Забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян тощо.
6. Грантові механізми фінансування проектів соціально-економічного розвитку територіальних громад.
7. Соціальні ресурси територіальної громади. Франдрейзери
8. Волонтерський рух. Волонтерські організації. Волонтерські проекти в громадах.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. *Навчитися організовувати платформи спілкування посадових осіб з громадами (вибір форм та методів), консультації заявників, консультації, семінари, конференції для суб'єктів відносин з ОТГ.*

2. *Позиціонування представництва від ОТГ, розуміння корпоративної культури ОТГ. Опанувати засади організації та проведення ефективної комунікації у територіальних громадах (розробити анкету щодо з'ясування позиції місцевого підприємництва із актуальних питань, організація та проведення електронних консультацій тощо*

Практичне заняття № 3

Тема: Територіальна оборона в громадах. Діяльність консультативно-дорадчих органів влади: механізми створення та функціонування.

Мета: Засвоїти порядок формування в громадах ТО, механізми створення та функціонування консультативно-дорадчих органів влади.

Норма часу (за навчальною програмою): 3 год./ заочна : 0.5год.

Питання для обговорення:

1. Формування в громадах ТО. Порядок фінансування та функціонування.
2. Сприяння становленню громадянського суспільства в сучасній Українській державі. Консультативно-дорадчі органи при органах виконавчої влади та органах місцевого

самоврядування - особливості створення, основні завдання, забезпечення їх ефективного функціонування.

3. Взаємодія інститутів громадянського суспільства з органами влади.

4. Залучення додаткового фінансування для сприяння місцевому розвитку інститутів громадянського суспільства.

5. Взаємодія місцевих органів влади з громадськими організаціями: психологічні аспекти налагодження співпраці.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Надання безоплатної правової допомоги. Правопросвітництво
2. Порядок реєстрації та діяльності громадських об'єднань та політичних партій
3. Співробітництво України з НАТО. Інформування громадськості про державну політику у сфері євроатлантичної інтеграції України
4. Консультації з громадськістю з питань Закону України «Про доступ до публічної інформації»

Практичне заняття № 4

Тема: *Адміністративні послуги територіальних громад . Виконавча функція територіальних громад. Особливості надання адміністративних послуг в воєнний час. Міжмуніципальна співпраця громад на державному на міждержавному рівнях. Громади-побратими. Приклади спільних проектів*

Мета: Адміністративні послуги як провідний засіб реалізації прав громадян у сфері виконавчої влади – вивчення та розуміння даних дефініцій як конституційних прав громадян на отримання якісних послуг, особливості надання даних послуг в воєнний час. Відкриття центрів з надання адміністративних послуг. Знати структуру виконавчих органів в територіальних громадах. Ознайомлення з можливостями міжмуніципальної співпраці громад.

Норма часу (за навчальною програмою): денна: 3 год. / заочна : 1 год.

Питання для обговорення:

1. Виконавчі органи територіальної громади. Ради народних депутатів.
2. Порядок діяльності виконавчих органів територіальної громади та її посадових осіб.
3. Схема організації роботи відділів, управлінь, інших виконавчих органів територіальної громади. Кадрові проблеми.
4. Адміністративні послуги: види, впровадження, якість. Адміністративні послуги в воєнний час.
5. Дослідження договорів та практик співробітництва територіальних громад в Україні у сферах освіти та охорони здоров'я.
6. Аналіз законів та підзаконних актів, що регулюють співробітництво громад, зокрема у сферах освіти та охорони здоров'я (процедура започаткування та припинення співробітництва, форми співробітництва, фінансова основа співробітництва, вимоги до договорів про співробітництво тощо).
7. Дослідження договорів та практик співробітництва територіальних громад в Україні у сферах освіти та охорони здоров'я. Реєстр договорів про співробітництво територіальних громад, аналіз офіційних вебсайтів громад.
8. Партнерство в воєнний час. Участь держав у міжмуніципальному партнерстві.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Засвоїти платформу Дія у всіх сферах та інші цифрові платформи міністерства цифрових трансформації. Дія в воєнний час.
2. Прослуховувати он-лайн записи сесій засідань ТГ, виборчих органів.
3. Аналізувати та оптимізувати фінансові плани ТГ, розробку штатного розпису.

4. Розуміти процеси запровадження адміністративних послуг в ТГ. В т.ч. в воєнний час.
5. Підготовка ТГ до перевірки регулюючими та контролюючими інстанціями.
6. Аналіз іноземного досвіду. Польща, Словаччина та Норвегія - реформування освіти та охорони здоров'я із застосуванням міжмуніципального співробітництва. Проекти під час війни
7. Адміністративні послуги територіальних громад . Виконавча функція територіальних громад .

Змістовий модуль 2.

Особливості публічного управління територіальними громадами

Практичне заняття 5

Тема. Регулювання земельних відносин, питання охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів. Охорона здоров'я, освіта, соціальний захист. Охорона порядку. Громадське харчування. Оборонна робота. Інфраструктура.

Мета: Вивчити принципи роботи територіальних громад по охороні здоров'я, освіті, обороні, охороні правопорядку, громадського харчування, розвиток інфраструктури.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 2 год./ заочна :1 год.*

Питання для обговорення:

1. Регулювання земельних відносин, охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів.
2. Грантові механізми фінансування проектів соціально-економічного розвитку територіальних громад.
3. Соціальні ресурси територіальної громади.
4. Оборонна робота.
5. Громадське харчування
6. Освіта
7. Фізкультура та спорт

Практичне заняття № 6

Тема. Специфіка сучасного міста як об'єкта управління. Захист міста в воєнний час – функції ОМС.

Мета: Ознайомити здобувачів із організацією управління великими та малими містами. Особливостями їх розвитку.

Стратегіями розвитку. Села та міста – особливості співіснування. Розвиток сільських територій. Депресивні райони. Особливості воєнних адміністрацій в великих та малих містах.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 2 год./ заочна: 1 год.*

Питання для обговорення:

- 1. Агломерації і мегаполіси - особливості управління найбільшими системами розселення*
- 2. Особливості організації управління містами. Міські райони як підрозділи міської адміністрації.*
- 3. Особливості організації управління містами. Міські райони як підрозділи міської адміністрації.*
- 4. ЗСУ та військові адміністрації міст.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

- 1. Європейське та азійське місто: концептуальні відмінності. Класичний античний поліс. Середньовічне місто. Модерне місто.*
- 2. Розуміти суть процесу управління містом; з'ясувати об'єкти та суб'єкти управління, правовий статус місцевого самоврядування в Україні; володіти визначенням місцевого самоврядування; знати структуру системи місцевого самоврядування та повноваження його суб'єктів; ознайомитись із структурою виконавчих органів міської ради найкрупнішого міста та повноваженнями його управлінсь.*
- 3. Володіти знаннями про особливості організації комерційної діяльності у місті, визначити основні проблеми, вивчити закордонний досвід; з'ясувати переваги та недоліки відцентрового та доцентрового тяжіння.*
- 4. Володіти знаннями про генеральний план населеного пункту, як основний вид містобудівної документації місцевого рівня. Володіти визначенням містобудівної документації, знаннями законодавчої бази містобудівної документації.*
- 5. Знати основні завдання планування і забудови територій та особливості кожного виду містобудівної документації.*

Особливості структуризації простору сучасних міст. Всесвітні тенденції розвитку міст.

6. Взаємозв'язок стратегічних і генеральних планів міст з регіональним розвитком. Світові тенденції та практика просторового розвитку міст та міських агломерацій.

7. Регілювання діяльності ОМС та військових адміністрацій, ЗСУ та ТО.

Практичне заняття 7

***Тема 7.** Майно новостворених громад – порядок обліку, реєстрації, управління. Сталий розвиток територіальних громад.*

Мета: Ознайомитись з новим порядком та вивчити механізм та правила прийняття на баланс майна, його реєстрацію. Вивчити структуру майна територіальної громади, порядок обліку. Навчитись як утримувати та ефективно використовувати майно громад. Опрацювати стратегії сталого розвитку.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 2 год./*
заочна : 1 год.

Питання для обговорення: 1. Види комунального майна. 2. Основні принципи сталого розвитку населених пунктів. 3. Технології сталого розвитку міста. Історія розвитку концепції сталого розвитку в Україні. 4. Загальні положення Стратегії сталого розвитку України. 5. Обґрунтування необхідності розроблення Стратегії. 6. Стратегічні завдання сталого розвитку України в галузі екології.

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Механізми інвентаризації, обліковування, реєстрації та передачі комунального майна.

2. Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку. SWOT-аналіз та його застосування.

Роль pestle аналізу.

3. Стратегічне планування розвитку громади.

4. Особливості переходу міст України на шлях сталого розвитку.

Практичне заняття 8

Тема. *Стратегії розвитку територіальних громад. Розробка механізмів інвестиційної привабливості. Порівняння з іноземним досвідом.*

Мета: Навчитись розробляти плани стратегій розвитку громад. Вивчити основні характеристики напрямів управління територіальними громадами в екологічній, соціальній, економічній сферах, формуванні політики у сфері міжнаціональних відносин.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 2 год./ заочна : 1 год.*

Питання для обговорення:

- 1. План стратегії розвитку.*
- 2. Розробка планів розвитку в Європі, Азії, Америці – порівняння.*
- 3. Інвестиційні складові привабливості громад, вивчення регіональних особливостей.*
- 4. Порядок розробки і реалізації конкретних напрямків державної політики в громадах: економічна політика, соціальна політика, екологічна політика, політика у сфері міжнаціональних відносин.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

- 1. Розробка стратегій розвитку громад, сіл, міст*
- 2. Підготовка інвестиційного атласу територіальної громади.*

Практичне заняття 9.

Тема. *Публічні комунікації в територіальних громадах. Конфлікти та шляхи їх подолання.*

Мета: Проаналізувати особливості публічних комунікацій в територіальних громадах, конфлікти під час комунікацій та шляхи їх вирішення. Через засоби масової інформації. Формування громадської думки. Залучення громадян до громадських обговорень.

Норма часу (за навчальною програмою): денна: 2 год./ заочна : 1 год.

Питання для обговорення:

- 1. Комунікації в громадах.*
- 2. Особливості спілкування з різними верствами населення.*
- 3. Конфлікти та шляхи їх вирішення.*
- 4. Інформування цільових аудиторій територіальних громад.*
- 5. Комунікації через засоби масової інформації.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

- 1. Найпоширеніші інструменти комунікації для територіальних громад. Тренінги по вирішенню конфліктів у громадах.*
- 2. Ділове спілкування як складова комунікативної діяльності в територіальних громадах. Тренінги в групах*
- 3. PR/ Гендерна рівність.*
- 4. Обґрунтовувати роль ЗМІ у діяльності органів влади, вміти аналізувати комунікативну політику та технології впливу на діяльність органів влади в Україні*

Індивідуальне творче завдання(дослідження):

Децентралізація влади: розвиток потенціалу регіональних еліт (міжнародний досвід). Європейський досвід у сфері реформування державної служби та місцевого самоврядування, розбудові громадянського суспільства в Україні.

Що і хто впливає на розвиток громади? «Кишенькові» депутати. Світові еліти та їх вплив на розвиток.

Індивідуальне творче завдання є одноосібною працею і подається в електронному вигляді. Об'єкт для аналізу студент/ка обирає самостійно.

Загальні вимоги:

Загальний обсяг – 10-12 тис. символів без пробілів. Шрифт – довільний. Обрати для дослідження різні країни, регіони. Запропонувати інструменти розбудови громадянського суспільства. Перелік посилань.

Вимоги до написання есе:

Підготовка есе за темами: Громади в воєнний час: сміливість та виклик. Проблеми та здобутки децентралізації влади в Україні і т.д.

Авторський, самостійний підхід до проблеми, виконання вимог академічної доброчесності.

Обсяг – до 5 сторінок. Оформлення та структура: наявність титульної сторінки, в тексті має бути вступ, основна частина, висновки, посилання та список використаної літератури

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Вплив глобалізації на планування розвитку громад.
2. Місцевий економічний розвиток та його еволюція.
3. Планування місцевого сталого розвитку.
4. Методика планування розвитку громад.
5. Конкурентоспроможність та розвиток території.
6. Інноваційні підходи в залученні громади до процесів планування місцевого розвитку.
7. Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку.
8. SWOT-аналіз та його застосування. Роль pestle аналізу.
9. Стратегічне планування розвитку громади.
10. Моніторинг та оцінка в стратегічному плануванні.
11. Взаємозв'язок стратегічних і генеральних планів міст з регіональним розвитком.
12. Законодавчі аспекти просторового планування розвитку міст.
13. Світові тенденції та практика просторового розвитку міст та міських агломерацій.
14. Конфлікти в громадах та шляхи їх вирішення
15. Формування ТО в громадах.
16. Воєнний та повоєнний періоди в громадах. Окуповані, звільнені, уцілівші.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Еволюція теорії походження місцевого самоврядування.

2. Концептуальні засади розвитку місцевого самоврядування на сучасному етапі державотворчих процесів.
3. Розвиток принципів місцевого самоврядування.
4. Концептуальні підходи до визначення функцій та повноважень представницьких та виконавчих органів місцевого самоврядування.
5. Трансформація поняття «територіальна громада» в сучасній системі місцевого самоврядування в Україні.
6. Сучасні європейські підходи до забезпечення демократичної участі у місцевому самоврядуванні.
7. Концептуальні засади децентралізації влади.
8. Сучасні тенденції розвитку законодавства у сфері місцевого самоврядування в Україні.
9. Концептуальні засади розвитку місцевого самоврядування на сучасному етапі державотворчих процесів.
10. Концептуальні засади розвитку місцевого самоврядування в Європейському Союзі.
11. Концептуальні засади розвитку місцевого самоврядування за документами Ради Європи.
12. Концептуальні засади розвитку місцевого самоврядування за документами ООН.
12. Громада – основний елемент системи місцевого самоврядування в Україні.
13. Законодавчо-нормативні акти у сфері місцевого самоврядування, в т.ч. проекти законів (на погодженні).
14. Оформлення установчих документів територіальних громад, сесійних, нарадчих, комісійних, організаційних документів.

Практичні кейси:

Аналізувати проблематику в ОТГ, готувати пропозиції по їх вирішенню. Співробітництво ОТГ у форматі фронт – офіс/ бек-офіс, організація мобільного ЦНАПу.

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання успішності здобувача вищої освіти здійснюється а 100-бальною шкалою, яка розподіляється на дві складові:

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролю знань, а також вчасно виконати практичні тематичні завдання. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

– 60 балів - за вчасне та якісне виконання практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки;

– 20 балів – модульний контроль 1;

– 20 балів – модульний контроль 2.

Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: написання статей, підготовка доповідей та участь в наукових студентських конференціях, круглих столах. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 15 запитань по 0,5 бала (14,0 балів), рівень 2 – 4 запитань по 2,0 бали (4,0 бали), рівень 3 – 1 запитання по 2,0 бали (2,0 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції:
<http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / Г. А. Борщ, та ін. К., 2017. 107 с.
URL: <https://decentralization.gov.ua/water>

2. Парламентські процедури. Посібник для депутатів місцевих рад та активістів громад. URL: <http://ipo.org.ua/%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B4%D0%BB>.
3. Кейс-сталі «Стратегічна екологічна оцінка»: досвід упровадження у містах України. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/529/Keys-Study-CEO.pdf>
4. Комунікація у громадах: практичні кроки до ефективного діалогу з мешканцями: практичний посібник. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/558/Komunikatsiia_u_hromadakh.pdf
5. Практика публічних комунікацій для об'єднаних громад. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/8/PublicCommunicationsPractice_DOBRE_Final.pdf
6. Наукові основи та імплементація світових практики місцевого самоврядування та об'єднаних територіальних громад : монографія / І. Л. Сазонець, та ін.; за наук. ред. д-ра екон.н., проф. І. Л. Сазонця. Рівне : Волин. Обереги, 2017. 216 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/11568/1/%D0%A1%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C%3D%D0%86%D0%BC%D0%BF%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%21.pdf>
7. Тихончук Л. Х. Визначення пріоритетів державного управління в умовах глобалізації та регіоналізації. *Стратегія і тактика державного управління* (1-2), 2020. С. 51–57.
8. Тихончук Л. Х. Завдання та напрями роботи органів державного управління та місцевого самоврядування в сфері розвитку промислового потенціалу Рівненської області. *Стратегія і тактика державного управління* (1-2), 2019. С. 58–62.
9. Тихончук Л. Х., Чубок Т. О. Ефективність публічного управління у сфері культури в умовах децентралізації (на прикладі Рівненської області). *Вісник Національного*

університету водного господарства та природокористування. Сер. Економічні науки. 2021. №3(95). С. 144–155. URL: <http://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/issue/view/65>

10. Tsybaliuk Iryna, Pavlikha Nataliia, Barskyi Yurii, Tihonchuk Lesia, Korneliuk Olga, Naumenko Nataliya, Kovshun Nataliia. Imbalances between revenues and expenditures of local rural budgets in Ukraine: assessment and modeling. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development* Vol. 21, Issue 2, 2021 PRINT ISSN 2284-7995, E-ISSN 2285-3952, Pages: 671–683. URL: <https://cutt.ly/6RhuXQV/>
<https://cutt.ly/IRhiwab>.

11. Тихончук Л. Х. Ефективне управління надкористуванням - складова привабливого інвестиційного клімату держави. *Науковий журнал «Інтернаука»*, 2020. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/conf-2020/november-1/6634/>.

12. Тихончук Л. Х. Інституційна динаміка імперативів державного управління: суспільно-економічні детермінанти. *Наукові основи та імплементація світових практик місцевого самоврядування і об'єднання територіальних громад* : колективна монографія / Сазонець І. Л., Алейнікова О. І. та ін. : За наук. ред. д-ра екон. н., проф. Сазонця І. Л. Рівне : Волин. Обереги, 2017. 216 с. С. 10–23.

13. Тихончук Л. Х., Голуб Р. С. Реалізація прав громадян на ефективне надкористування. *Наука та суспільне життя Українив епоху глобальних викликів людства у цифрову еру*: Міжнародна науково-практичної конференція. Одеса, 2021. С435–438.

14. Тихончук Л. Х. Комерційна дипломатія як інструмент державного управління в умовах глобалізації. *Фінансова спроможність об'єднаних територіальних громад: очікування та реальі*: зб. тез Міжнародної науково-практичної конференції. Рівне-Луцьк. Волинські береги. 29-30 листопада 2017 р. С. 118–120.

7. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» : ЗаконУкраїни 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-D0%B2%D1%80#Text>.

2. ЗУ Про службу в органах місцевого самоврядування. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
3. ЗУ Про ратифікацію Європейської хартії Місцевого самоврядування: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Указ президента про утворення військових адміністрацій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text>
5. Міністерство розвитку територій та громад. URL: <https://www.facebook.com/MinregionUkraine>
6. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування окремих питань діяльності та організації органів державної влади, органів місцевого самоврядування у зв'язку з утворенням (ліквідацією) районів
Номер, дата реєстрації 3651 від 15.06.2020. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69133
7. Сайт асоціації об'єднаних територіальних громад. URL: <https://www.facebook.com/LSGA.ATC/>
8. Практичний посібник з питань організації роботи органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/dobrovil-ne/metodychni-rekomendatsiyi/praktichniy-posibnik-z-pitan-organizatsiyi-roboti-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya-ob-yednanih-teritorialnih-gromad-rozrobleniy-asotsiatsiyeyu-mist-ukrayini/>